

Posouzení návrhu programu IMPAKT

Autor posudku: Michal Pazour, Technologické centrum AV ČR

Datum zpracování: 12. června 2018

Úvod

Cílem tohoto dokumentu je posoudit návrh programu IMPAKT z hlediska nastavení cílů, intervenční logiky, souladu se strategickými dokumenty, synergií s ostatními programy a reálnosti naplnění cílů a aktivit programu ve vztahu k alokovaným finančním prostředkům.

Přístup k posouzení programu IMPAKT vychází ze Základních principů přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací (Základní principy) a dalších metodických prací zaměřených na evaluace programů výzkumu, vývoje a inovací¹.

Podkladem pro posouzení programu IMPAKT bylo znění návrhu programu a Doprovodná studie k návrhu programu (Ludvík et al., 2018).

Posouzení je provedeno pro následujících 6 oblastí:

1. Nastavení cílů a intervenční logika
2. Synergie s jinými programy
3. Harmonogram veřejných soutěží a jejich zaměření
4. Implementace programu a nastavení procesu hodnocení projektů
5. Systém evaluace a monitorování
6. Posouzení rizik realizace programu

V dalším textu jsou postupně popsány jednotlivé posuzované oblasti.

1. Nastavení cílů a intervenční logika

Program IMPAKT obsahuje tradiční hierarchickou strukturu cílů. Nejobecnějším a zároveň hlavním cílem programu je „dosažení takové poznatkové, technologické a technické úrovně, která umožní České republice získat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění bezpečnosti státu a jeho občanů.“

Tohoto cíle má být dosaženo prostřednictvím využívání a rozvoje výzkumného potenciálu ve veřejném sektoru, kde jsou identifikovány dvě klíčové skupiny aktérů: výzkumné organizace dominantně orientované na bezpečnostní výzkum (vládní laboratoře) a dále některé vysoké školy a ústavy Akademie věd ČR. Tyto dvě skupiny tak lze považovat za cílové skupiny programu IMPAKT.

Hlavní cíl programu IMPAKT je dále rozpracován do následujících třech cílů korespondujících se strukturou programu do třech podprogramů:

¹ Čadil (2012) nebo Srholec (2015).

- Zajistit koordinovanou dlouhodobou výzkumnou podporu schopností bezpečnostního systému (cíl Podprogramu 1)

Tento cíl navazuje na identifikovaný nedostatek určité roztržitosti kapacit výzkumných organizací pro realizaci dlouhodobě orientovaného bezpečnostního výzkumu a dále na příležitost pro využití potenciálu vysokých škol a ústavů AV ČR pro realizaci výzkumu podporujícího rozvoj bezpečnostního systému (viz studie TC AV ČR, 2016).

- Podpořit rozvoj výzkumných týmů dlouhodobě specializovaných na bezpečnostní výzkum (cíl Podprogramu 2)

Tento cíl reflektuje riziko nedostatku výzkumných pracovníků pro rozvoj bezpečnostního výzkumu ve veřejném sektoru. Jak ukázalo šetření mezi výzkumnými organizacemi realizované v roce 2016 (TC AV ČR, 2016), v některých oborech (zejm. informatika a ICT, ostatní technické vědy, biologie a chemie) je již pociťován nebo očekáván nedostatek pracovníků.

- Podpořit rozvoj internacionalizace iniciativy v komunitě bezpečnostního výzkumu (cíl Podprogramu 3)

Tento cíl navazuje na potřebu intenzivnějšího zapojení ČR do mezinárodních projektů bezpečnostního výzkumu a zvýšení úspěšnosti domácích výzkumných týmů v mezinárodních programech. Přestože relativně je účast českých týmů v mezinárodních projektech bezpečnostního výzkumu vyšší než v ostatních oblastech, absolutně je zapojení ČR do mezinárodního výzkumného prostředí stále nedostatečné (viz opět závěry studie TC AV ČR, 2016).

Cíle programu tak bezprostředně navazují na identifikované a analyticky podložené nedostatky v systému bezpečnostního výzkumu a prostřednictvím cílené podpory usiluje o jejich odstranění. Nastavení cílů je rovněž relevantní ve vazbě na strategické zaměření Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030 (MKBV2017+).

V dalším textu je pozornost věnována detailněji intervenční logice jednotlivých podprogramů.

Podprogram 1 – Společné výzkumné projekty

Stěžejním cílem tohoto podprogramu je „zajistit koordinovanou dlouhodobou výzkumnou podporu schopností bezpečnostního systému“, čehož má být dosaženo prostřednictvím podpory dlouhodobých (6 – 9 let) rozsáhlejších projektů integrujících výzkumné kapacity pro realizaci témat prioritních pro rozvoj bezpečnostního systému. Tato témata budou definována Ministerstvem vnitra ve spolupráci s komunitou uživatelů. Jedná se tedy o podprogram zaměřený na podporu strategických témat bezpečnostního výzkumu (role MV), po jejichž výsledcích existuje explicitní poptávka ze strany složek bezpečnostního systému (role uživatelů). Vzhledem k tomu, že proces stanovení témat pro výzkum v podprogramu 1 je integrální součástí strategického řízení programu, bylo by účelné v textu programu popsat alespoň základní kontury mechanismu stanovování tematického zadání a jeho průběžné úpravy a upřesňování (zestručnění popisu sběru témat z podkladové studie Ludvík, et al., 2018).

Cílovou skupinou podpory z tohoto podprogramu jsou dominantně výzkumné organizace, které nespádají do působnosti MV v systému institucionální podpory. Tyto organizace by měly absorbovat minimálně 70 % celkové podpory. V menší míře by pak měly být podpořeny výzkumné organizace podporované formou institucionální podpory z prostředků MV (max. 30 % celkové podpory).

Vzhledem k tomu, že podprogram očekává podporu dlouhodobých rozsáhlejších projektů, doporučujeme v programu (případně jeho odůvodnění v předkládací zprávě) zdůraznit rozdíl mezi podporou z programu IMPAKT a institucionální podporou, resp. více akcentovat, že podpora z podprogramu 1 programu IMPAKT cílí především na využití výzkumných kapacit primárně se nezabývajících bezpečnostním výzkumem pro potřeby rozvoje bezpečnostního systému.

Finanční alokace na podprogram 1 vychází z předběžné analýzy tematických oblastí a jejich finanční náročnosti. Tato témata byla indikována pracovní skupinou pro hodnocení stavu bezpečnostního výzkumu, případně identifikována v průběhu realizace předchozích programů bezpečnostního výzkumu. Některá témata vycházejí ze zahraniční orientace prioritních témat bezpečnostního výzkumu při zohlednění potenciálu výzkumné a uživatelské komunity ČR. Tuto analýzu, která je součástí podkladové studie (viz Ludvík et al., 2018) lze vnímat jako sondu do absorpční kapacity pro realizaci výzkumu v podprogramu 1. S ohledem na šíři, aktuálnost a relevanci výzkumných témat pro bezpečnostní systém a jejich vazbu na strategické cíle MKBV2017+, lze předpokládanou alokaci považovat za adekvátní pro naplnění cílů programu.

Podprogram 2 – Rozvoj lidských zdrojů pro bezpečnostní výzkum

Stěžejním cílem podprogramu 2 je rozvoj výzkumných týmů dlouhodobě specializovaných na bezpečnostní výzkum, prostřednictvím projektů na podporu kariérního rozvoje mladých výzkumníků, vytváření nových specializovaných výzkumných týmů a posilování specializace kvalitních výzkumných organizací na témata bezpečnostního výzkumu. Těchto cílů má být dosaženo prostřednictvím podpory až 5 letých projektů složených z mobilitní fáze (income nebo outcome) a návratové fáze.

Cílovou skupinou jsou výzkumné organizace, které prostřednictvím podpořených projektů zajistí rozvoj výzkumného týmu při využití mezinárodních zkušeností. Určitým rizikem, které není dostatečně popsáno v analýze rizik, je odchod zahraničního pracovníka pro ukončení mobilitní fáze a tím chybějící personální zajištění návratové fáze, ve které klíčovou úlohu vedoucího výzkumného týmu má plnit právě výzkumník podpořený v mobilitní fázi. Lze proto doporučit, aby v podmínkách veřejné soutěže bylo toto riziko zohledněno.

Finanční alokace na podprogram 2 předpokládá podporu minimálně 8 projektů, což odpovídá objemu podpory cca 36 mil. Kč na projekt. S ohledem na 5 leté projekty a podporu vytvoření 4 – 6 členných týmů v návratové fázi, lze výpočet alokace pro očekávaný počet podpořených projektů považovat za adekvátní. Podkladová studie (Ludvík et al., 2018) navíc indikuje, že předpokládaná absorpční kapacita pro aktivity podporované v podprogramu 2 několikanásobně převyšuje navrženou alokaci, což dokládá mj. předběžnou identifikaci příležitostí a potenciálních partnerů pro mobilitní fázi.

V souvislosti s minimálním počtem podpořených projektů lze považovat za poněkud málo ambiciózní počet dosažených výsledků. Přestože výzkumné výsledky nejsou primárním cílem podpory v podprogramu 2, je jeden výsledek na projekt trvající 5 let poměrně málo. Současně tento parametr nekoresponduje s podmínkou programu, že podpora z programu IMPAKT má směřovat alespoň k jednomu výsledku ročně.

Podprogram 3 – Rozvoj iniciativy v bezpečnostním výzkumu

Stěžejním cílem podprogramu 3 je rozvoj internacionalizační iniciativy v komunitě bezpečnostního výzkumu, prostřednictvím projektů na podporu přípravy mezinárodních projektů, posilování meziinstitucionálního partnerství a zajištění informačního zázemí pro internacionalizaci výzkumných aktivit. Těchto cílů by mělo být dosaženo podporou projektů v délce trvání 3 – 6 let, přičemž maximální délky projektů 6 let budou možné dosáhnout jen v případě předpokládané 2. veřejné

soutěže. V této souvislosti není zřejmé, proč se pro první veřejnou soutěž předpokládá omezení délky projektů na 3 roky.

Cílovou skupinou jsou výzkumné organizace usilující o rozvoj mezinárodních vazeb v oblasti bezpečnostního výzkumu.

Finanční alokace na podprogram 3 předpokládá podporu minimálně 10 projektů. Vzhledem k velikosti systému veřejného výzkumu v oblasti bezpečnosti lze očekávat, že minimální počet projektů bude překročen a průměrná finanční alokace na projekt snížena. V každém případě, lze s navrženou alokací dosáhnout očekávaných výsledků a tuto alokaci lze považovat za odpovídající vytyčeným cílům a očekávané absorpční kapacitě.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Odpovídá zaměření programu, cílů a podporovaných aktivit identifikovaným problémům a výzvám, na které má program reagovat? Vychází nastavení cílů a aktivit programu z podrobné analýzy stavu problematiky, na kterou program reaguje?	Program adekvátně reaguje na identifikované problémy a potřeby systému bezpečnostního výzkumu. Cíle programu vycházejí z nezávislých podkladových analýz realizovaných před přípravou MRKBV2017+ a samotného programu IMPAKT.
Jsou cíle programu definovány dostatečně konkrétně? Jsou konsistentní, měřitelné (pomocí indikátorů) a reálné	Formulace cílů umožňuje monitorovat a průběžně vyhodnocovat jejich naplňování. K vyhodnocení dopadů slouží odpovídající systém indikátorů. Cíle programu jsou reálné a relevantní.
Jsou podporované aktivity relevantní cílům programu a umožní jejich dosažení?	Podporované aktivity jsou navrženy vhodně tak, aby mohlo být dosaženo stanovených cílů.
Není možné cílů programu dosáhnout jinými, stávajícími prostředky (programy)?	Program IMPAKT je unikátní z hlediska podpory strategických výzkumných projektů, také podpoře rozvoje lidských zdrojů a mezinárodní spolupráce se specificky nevěnují žádné programy MV. (K vazbám na další programy viz dále)
Existuje mezi podprogramy logická vazba? Jsou všechny podprogramy relevantní zaměření a cílům programu?	Podprogramy na sebe logicky navazují, přičemž každý z nich se věnuje dílčím aspektům rozvoje bezpečnostního výzkumu (strategické projekty, lidské zdroje, mezinárodní spolupráce).
Je možné s danou finanční alokací programu dosáhnout stanovených cílů? Není finanční alokace příliš velká či naopak malá?	Předpokládaná finanční alokace je adekvátní očekávaným cílům programu. Dílčí podkladové analýzy naznačují, že absorpční kapacita výzkumné komunity BV v ČR převyšuje předpokládanou alokaci.
Jsou očekávané výsledky programu správně definovány ve vztahu k cílům a aktivitám programu?	Očekávané výsledky odrážejí cíle programu. V podprogramu 2 minimální počet výsledků nekoresponduje s podmínkami programu.
Jak program reaguje na relevantní strategické a koncepční dokumenty ČR? Napomůže program dosažení cílů těchto dokumentů?	Program IMPAKT bezprostředně vychází z MKBV2017+ a tuto koncepci naplňuje. Současně naplňuje i cíle nadresortních strategických dokumentů (NP VaVal, RIS3). Vazby na strategie a jednotlivé cíle jsou v programu explicitně uvedeny.

2. Synergie s jinými programy VaVal

Program IMPAKT se vymezuje vůči vybraným existujícím programům na podporu VaV v působnosti MV, jiných poskytovatelů v ČR i v zahraničí v části 2.4 textu programu. Bez výhrady lze souhlasit s tvrzením, že program IMPAKT je svým zaměřením a architekturou výjimečný a vybočuje z tradičních schémat podpory aplikovaného výzkumu v ČR. Navazuje tak vhodně na portfolio programů veřejných soutěží a veřejných zakázek realizovaných MV.

Z hlediska potenciálních překryvů a podobností podprogramu 1 s programem Centra kompetence, resp. Národní centra kompetence v gesci TA ČR se program IMPAKT účinně vymezuje a zdůrazňuje klíčové odlišnosti, které vylučují jakékoliv duplicity v zaměření podpory. Jedná se především o cílenou orientaci výzkumu na strategické potřeby bezpečnostního systému ČR a jeho jednotlivých složek.

Rovněž potenciální překryvy s programy MŠMT na podporu iniciací a rozvoje mezinárodní spolupráce ve výzkumu (zejm. s podprogramem Inter-Action v programu Inter-Excellence) jsou v textu programu dobře odůvodněny a vysvětleny. V této souvislosti lze souhlasit, že program IMPAKT je komplementární k podpoře poskytované z podprogramu Inter-Action.

Z hlediska aktivit podporovaných v podprogramu 2, zejména pak podpoře výjezdových a příjezdových mobilit, je účelné věnovat pozornost výzvám v Prioritní ose 2 (Specifickém cíli 5) Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání, zaměřeným na podporu mezinárodní mobility výzkumných pracovníků ve veřejném sektoru. Lze proto doporučit, vzájemnou informovanost poskytovatelů (MŠMT a MV) o realizovaných aktivitách v této oblasti.

Stejně tak doporučujeme v podprogramu 3, aby podporované aktivit související s dlouhodobou informační podporou mezinárodní spolupráce v bezpečnostním výzkumu navazovaly na existující systém informační podpory mezinárodní spolupráce podporovaný z podprogramu Inter-Inform programu Inter-Excellence. Jedná se především o vazby na odborný informační servis poskytovaný Národním centrem pro evropský výzkum a pracovišti zapojenými v síti NINET.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Jaká je synergie programu s jinými národními a evropskými programy? Je tato synergie v programu dobře popsána?	<p>Program IMPAKT popisuje vazby na existující programy v ČR a inspirace ze zahraničí. Národní programy s potenciálním rizikem přerývů jsou dobře identifikovány a skutečná neexistence překryvů srozumitelně vysvětlena.</p> <p>Pozornost by měla být věnována návaznostem a komplementaritám podprogramu 2 s podporou mobilit v programu OP VVV a v podprogramu 3 s existujícími servisními službami pro mezinárodní výzkumnou spolupráci podporovanou z podprogramu Inter-Inform programu Inter-Excellence.</p>

3. Harmonogram veřejných soutěží a jejich zaměření

Program předpokládá realizaci minimálně jedné veřejné soutěže v podprogramu 1 a vždy třech veřejných soutěží v podprogramu 2 a 3. První veřejná soutěž v podprogramu 1, kde lze s ohledem na velikost, délku a strategické zaměření projektů očekávat velmi náročný proces identifikace

a stanovení tematického zadání a následně samotného hodnocení, je plánována na rok 2019. První veřejné soutěže v podprogramech 2 a 3 by naproti tomu měly proběhnout již v roce 2018 a nehrozí tak riziko neúměrného zatížení systému hodnocení na straně poskytovatele.

V podprogramu 1 poskytovatel stanovuje výlučné podmínky pro konání druhé veřejné soutěže, vycházející výhradně z nenaplněných či nových potřeb bezpečnostního systému.

V podprogramu 2 jsou veřejné soutěže předpokládány ve dvouletých cyklech (2018, 2020 a 2022) tak, aby bylo možné plně realizovat mobilitní i návratovou fázi v projektech všech veřejných soutěží do konce doby trvání programu.

V podprogramu 3 je první veřejná soutěž určena pro projekty s maximální délkou 3 roky. V programu však chybí vysvětlení tohoto omezení (podprogram obecně umožňuje podporu 3 – 6 letých projektů). Předpokládaná třetí veřejná soutěž plánovaná na rok 2024 pak umožní financovat do konce doby trvání programu (r. 2028) maximálně 4 leté projekty.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Je stanoven harmonogram (plán) veřejných soutěží?	Program IMPAKT obsahuje plán veřejných soutěží pro jednotlivé podprogramy. Harmonogram veřejných soutěží v podprogramu 3 by bylo účelné doplnit komentářem s odůvodněním zkrácené doby projektů v první veřejné soutěži (např. potřeba vyhodnotit zkušenosti).
Budou všechny veřejné soutěže stejně zaměřeny?	Program nepředpokládá zásadní odchylky v zaměření jednotlivých veřejných soutěží. Výjimkou je případná druhá veřejná soutěž v podprogramu 1, která je odůvodněna výhradně existencí nenaplněných potřeb bezpečnostního systému (a disponibilními prostředky).

4. Implementace programu a nastavení procesu hodnocení projektů

Text programu IMPAKT obsahuje stručný popis procesu hodnocení návrhů projektů. Tento proces je standardní a odpovídá podmínkám zákona 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje. Podrobněji je předpokládaný proces hodnocení návrhů projektů popsán v podkladové studii (Ludvík et al., 2018). Zde popsáný proces je přehledný a jasný. Podjatost je řešena v případě hodnotitelů. Do podmínek veřejné soutěže, resp. jednacího řádu pracovní skupiny pro hodnocení návrhů projektů je však účelné uvést explicitní charakteristiky střetu zájmů a podjatosti. To stejné by mělo být uvedeno v případě podmínek pro práci oponentů.

Mezi základní skupiny hodnotících kritérií patří očekávaný přínos a kvalita projektu, proveditelnost, řízení a financování projektu. Jedná se o standardní skupiny hodnotících kritérií, které při správném nastavení umožní dostatečně posoudit předkládané návrhy projektů z hlediska jejich přínosů pro splnění cílů programu. Podrobněji nejsou hodnotící kritéria v textu programu ani podkladové studii rozpracována a budou až obsahem zadávací dokumentace.

Interní podmínky MV pro implementaci programu IMPAKT, jako je například personální zajištění, existence odpovídajícího informačního systému apod., nebyly předmětem tohoto posudku.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Jak jsou rozděleny jednotlivé činnosti v průběhu procesu implementace? Je implementační struktura programu logická, přehledná a vylučuje střet zájmů?	Proces hodnocení návrhů projektů odpovídá tradičnímu postupu danému zákonem. Podrobněji není implementační struktura v programu popsána. Informace z podkladové studie k návrhu programu však ukazují, že MV má proces implementace programu rozmyšlen. Pozornost by měla být nadále věnována jasnému nastavení podmínek pro střet zájmů a podjatost v celém hodnoticím procesu.

5. Systém evaluace a monitorování

Návrh programu IMPAKT obsahuje dobře rozpracovaný rámec pro monitorování a hodnocení programu v průběhu realizace programu a po jeho skončení. Tento rámec pro hodnocení umožňuje poskytovateli od počátku sbírat a sledovat potřebné údaje, a tím efektivně řídit celý proces implementace. Silně formativní charakter nastaveného systému hodnocení je předpokladem pro účinné vyhodnocování předchozích zkušeností a zajištění relevance, účinnosti a účelnosti později vyhlašovaných veřejných soutěží.

Soustava hodnocených oblastí, kritérií, otázek a indikátorů je vyhovující a odpovídá tradičnímu evaluačnímu rámci hodnocení veřejných politik. Vedle hodnocení funkčnosti, efektivity a relevance lze dále doporučit doplnění hodnoticího kritéria „Koherence“, které by umožňovalo průběžně sledovat a vyhodnocovat vazby (synergie, komplementarity, potenciální překryvy) programu IMPAKT na další programy vyhlašované MV a usilující o naplnění strategických cílů MKBV2017+, jakož i na programy dalších poskytovatelů (zejm. MŠMT a TA ČR).

Parametry programu IMPAKT nastavené jako klíčové výkonnostní ukazatele (KPI) jsou zvoleny vhodně a umožňují posoudit naplnění minimálních požadavků na výstupy a implementační charakteristiky programu. V případě hodnocení efektivity podprogramu 2 je vhodné uvážit zvýšení minimálního počtu dosažených výsledků tak, aby byl v souladu s minimálním počtem podpořených projektů, očekávanou délkou projektů a požadavkem na dosažení minimálně jednoho výsledku za projekt ročně.

Velmi dobře je v programu zpracován evaluační rámec pro hodnocení dopadů programu, a to přesto, že toto hodnocení lze předpokládat až v roce 2033. Tento rámec se přitom správně soustředí nejen na posouzení dopadů dosažených výsledků, ale také na stálost změn v systému bezpečnostního výzkumu ve vazbě na podporu poskytnutou z programu IMPAKT.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Je stanovena metodika monitorování a evaluace?	Návrh programu IMPAKT obsahuje postup pro monitorování a hodnocení v průběhu i po skončení implementace. Tento postup je dobře propracovaný.
Jsou stanoveny ukazatele pro monitorování a hodnocení výsledků a dopadů programu?	Ukazatele pro monitorování a hodnocení výsledků a dopadů programu jsou v programu uvedeny a správně nastaveny. Při hodnocení programu

	v průběhu realizace lze doporučit sledování rovněž kritéria koherence s dalšími programy usilujícími o naplnění MKBV2017+ a NP VaVal.
Odpovídají ukazatele zaměření a povaze programu? Je možné na jejich základě hodnotit míru splnění cílů programu?	Nastavený systém indikátorů odráží cíle a zaměření programu (a jednotlivých podprogramů). Tento systém lze účinně využít pro posouzení naplňování cílů programu.
Jsou ukazatele pro monitorování a hodnocení stanoveny reálně? Jsou jejich výchozí a konečné hodnoty reálné?	Nastavené parametry programu obsahují zpravidla minimální prahové hodnoty pro hodnocení funkčnosti, efektivity a relevance programu. Tyto minimální hodnoty jsou reálné a lze očekávat spíše jejich překročení. Lze doporučit navýšení minimálního počtu výsledků očekávaných v podprogramu 2.
Jakým způsobem budou získávány hodnoty ukazatelů?	Systém sběru dat pro průběžné a závěrečné hodnocení není v programu popsán. Lze doporučit uvedení způsobu získávání informací pro hodnocení programu v zadávací dokumentaci.
Je pro program stanoven evaluační plán? Kdy budou prováděny interim evaluace? Bude před každou novou veřejnou soutěží provedeno vyhodnocení předchozích?	Evaluační plán je v návrhu programu uveden, je reálný a umožňuje naplňovat formativní funkci hodnotícího procesu.

6. Posouzení rizik realizace programu

Součástí přípravy programu IMPAKT bylo provedení důkladné analýzy rizik spojených s jeho realizací. Tato rizika byla kategorizována ve struktuře PESTL, tj. politických, ekonomických, společenských, technických a legislativních faktorů. Komplexní zpracování analýzy rizik ukazuje, že má poskytovatel detailní znalost prostředí a kontextu, ve kterém bude program IMPAKT realizován.

Navrhovaná opatření k minimalizaci výskytu a potenciálních dopadů identifikovaných rizik jsou vhodně nastavena a celý systém bezesporu napomůže efektivnímu řízení programu. Některá identifikovaná rizika mají přesah do širší problematiky rozvoje systému bezpečnostního výzkumu v ČR. Je správné, že MV v analýze rizik zasazuje program IMPAKT do širšího rámce rozvoje bezpečnostního výzkumu a bezpečnostního systému jako celku.

Dílčí shrnutí

Evaluační otázka	Stručné vyjádření
Jsou identifikována možná rizika, která mohou nastat při realizaci programu? Jak tato rizika budou eliminována?	Návrh programu IMPAKT obsahuje propracovanou analýzu rizik a souvisejících opatření směřujících k jejich eliminaci. Tato analýza vytváří dobrý základ pro efektivní řízení programu.

Závěry a doporučení

Program IMPAKT je jedním z nových nástrojů MV, kterým realizuje Meziresortní koncepci podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030. Současně program reaguje na strategické cíle stanovené Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2016 – 2020 a Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci ČR.

Cíle programu IMPAKT bezprostředně navazují na identifikované a analyticky podložené nedostatky v systému bezpečnostního výzkumu a prostřednictvím cílené podpory usiluje o jejich odstranění. Svým zaměřením a architekturou je program IMPAKT v národním kontextu výjimečný a vybočuje z tradičních schémat podpory aplikovaného výzkumu v ČR. Klíčovým a objemově největším je podprogram 1, který usiluje o intenzivní propojení existujících výzkumných kapacit (témat a programů) a jejich koncentraci na výzkumné oblasti stěžejní pro strategický rozvoj bezpečnostního systému ČR. To společně s podporou rozvoje lidských zdrojů (podprogram 2) a mezinárodní spolupráce (podprogram 3) může přinést zásadní impuls pro kvalitativní rozvoj bezpečnostního výzkumu v ČR a jeho internacionalizaci. Finanční prostředky alokované na programy (a jejich rozložení na jednotlivé podprogramy) jsou dostatečné pro dosažení stanovených cílů a vycházejí z odhadu absorpční kapacity pro jednotlivé podporované aktivity.

Nastavené parametry programu IMPAKT odpovídají stanoveným cílům. Velmi dobře je v návrhu programu propracován evaluační rámec pro monitorování a vyhodnocování programu v průběhu realizace a po jeho skončení. Uvedená analýza rizik je zpracována komplexně a odpovědně, což vytváří předpoklad pro efektivní řízení programu.

Na základě posouzení dílčích oblastí programu IMPAKT lze doporučit následující úpravy:

- Popsat alespoň základní kontury mechanismu stanovování tematického zadání v podprogramu 1. Proces stanovení témat pro výzkum v podprogramu 1 je integrální součástí strategického řízení programu.
- V textu programu (případně jeho odůvodnění v předkládací zprávě) zdůraznit rozdíl mezi podporou z programu IMPAKT podprogramu 1 a institucionální podporou. Vzhledem k tomu, že se jedná o nový typ podpory bezpečnostního výzkumu, je účelné více akcentovat, že podpora z podprogramu 1 programu IMPAKT cílí především na využití výzkumných kapacit primárně se nezabývajících bezpečnostním výzkumem pro potřeby rozvoje bezpečnostního systému.
- V zadávací dokumentaci pro veřejnou soutěž v podprogramu 2 ošetřit riziko odchodu zahraničního pracovníka pro ukončení mobilitní fáze a tím chybějícího personálního zajištění návratové fáze.
- V zájmu minimalizace překryvů aktivit na podporu mobility výzkumných pracovníků v podprogramu 2 a v OP VVV (Prioritní ose 2, Specifickém cíli 5) zajistit vzájemnou informovanost poskytovatelů (MV a MŠMT) o realizovaných aktivitách v této oblasti.
- V podprogramu 3 stimulovat rozvoj dlouhodobé informační podpory mezinárodní spolupráce v bezpečnostním výzkumu komplementárně k existujícímu systému informační podpory mezinárodní spolupráce realizovanému z podprogramu Inter-Inform programu Inter-Excellence.
- Harmonogram veřejných soutěží v podprogramu 3 doplnit komentářem s odůvodněním zkrácené doby projektů v první veřejné soutěži.

- Do podmínek veřejné soutěže, resp. jednacího řádu pracovní skupiny pro hodnocení návrhů projektů uvést explicitní charakteristiky střetu zájmů a podjatosti. To stejné by mělo být uvedeno v případě podmínek pro práci oponentů.
- V evaluačním rámci (hodnotící strategie) uvážit doplnění hodnotícího kritéria „Koherence“, které by umožňovalo průběžně sledovat a vyhodnocovat vazby (synergie, komplementarity, potenciální překryvy) programu IMPAKT na další programy vyhlašované MV a usilující o naplnění strategických cílů MKBV2017+, jakož i na programy dalších poskytovatelů (zejm. MŠMT a TA ČR).
- V parametrech pro hodnocení efektivity podprogramu 2 zvýšit minimální počet dosažených výsledků tak, aby byl v souladu s minimálním počtem podpořených projektů, očekávanou délkou projektů a požadavkem na dosažení minimálně jednoho výsledku za projekt ročně.

Zdroje a odkazy

Čadil, V. (2012): Obecný rámec pro hodnocení programů výzkumu, vývoje a inovací a jeho možné využití v České republice. Ergo 07/02, s. 3-9.

Ludvík et al. (2018): Doprovodná studie k návrhu programu „Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019 – 2028 (IMPAKT I)“. Středisko bezpečnostní politiky FSV UK.

Srholec, M. (2015): Návrh obecných zásad hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací a potřebných systémových změn. Praha, MŠMT.

TC AV ČR (2016): Souhrnná výzkumná zpráva o stavu prostředí bezpečnostního výzkumu v ČR. Studie pro MV ČR.

Návrh programu „Strategická podpora rozvoje bezpečnostního výzkumu ČR 2019 – 2028 (IMPAKT I)“, verze z 30.5.2018: III_program_IMPAKT_konecna_verze.pdf

Meziresortní koncepce podpory bezpečnostního výzkumu ČR 2017–2023 s výhledem do roku 2030.

Základní principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací. Schváleno Usnesením vlády č. 351 ze dne 13.5.2015.